

Nr 374.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse å statens järnvägar av viss under arméförvaltningens och marinförvaltningens disposition stående mark vid Notviken; given Stockholms slott den 19 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att till järnvägsstyrelsen må för utvidgning av statens järnvägars reparationsverkstad vid Notviken överlätas dels från arméförvaltningens fortifikationsdepartement de områden om tillhoppa 18,0280 hektar, som å en av tjänstförrättande lantmätaren vid statens järnvägar Sv. E. Lindner år 1918 upprättad karta betecknats med ägofigurerna nr 2 och 3, mot ett vederlag av 45,070 kronor, som må tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål, dels ock från marinförvaltningen den del av den å samma karta med nr 1 betecknade ägofiguren, som i väster begränsas av en å kartan angiven streckad linje och innehåller 2,180 kvadratmeter, mot en ersättning av 545 kronor, att tillföras fonden »hyror och arrendemedel».

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

C. E. Svensson.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars
1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Svensson, anförde:

I en till Kungl. Maj:ts ingiven skrift den 14 maj 1919 har järnvägsstyrelsen hemställt, att för utbyggnad av Notvikens reparationsverkstad måtte till statens järnvägar upplåtas de å en av tjänstförrättande lantmätaren vid statens järnvägar Sv. E. Lindner år 1918 upprättad karta över en del av Notvikens lägerplats inom Luleå stad med ägofigurerna nr 1—3 betecknade områden om tillhoppa 19,7720 hektar.

Järnvägsstyrelsen anför därvid, att den vid 1917 års riksdag beslutade plåtslageriverkstaden vid Notviken är under uppförande i anslutning till förefintliga anläggningar å mark, som disponeras av arméförvaltningen,

samt att huvudverkstadens framtida utbyggnad synes kräva ökat markområde såväl för verkstadsbyggnader som för spåranläggningar. En verkställd utredning har givit vid handen, att behovet av mark för dessa ändamål kan anses vara nu och framdeles tillgodosett, därest omförmälda områden upplåtas. Då emellertid viss del av ägofiguren nr 1 behöver disponeras för marinens behov, anser styrelsen statens järnvägars närmaste behov av mark kunna tillgodoses, om, såvitt denna ägofigur angår, södra delen därav inom ett avstånd av 90 meter från statens järnvägars nuvarande gräns får omedelbart tagas i besittning.

Av ägofigurerna nr 1—3 förvaltas ägofiguren nr 1 om 1,7440 hektar av marinförvaltningen samt ägofigurerna nr 2 och 3 om tillhoppa 18,0280 hektar av arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

På föranstaltande av fortifikationsdepartementet har extra lantmätaren G. Frigell den 22 oktober 1919 upprättat dels beskrivning och värdering av marken dels ock värdering över den å arméförvaltningens område befintliga ståndskogen. All mark, såväl arméförvaltningens som marinförvaltningens, har därvid åsatts ett värde av 25 öre kvadratmetern, varvid i beskrivningen om arméförvaltningens område anförts, att det hela vore synnerligen god tomtmark, lämplig till bebyggande. Marinförvaltningens 17,440 kvadratmeter hava sålunda ett värde av 4,360 kronor; och fortifikationsdepartementets 180,280 kvadratmeter ett värde av 45,070 kronor. I särskild skrivelse till fortifikationsbefälhavaren i Boden har förrättningsmannen meddelat, att det åsatta värdet av 25 öre kvadratmetern utgjorde samma pris, som järnvägsstyrelsen betalt för den mark, vara verkstäderna vore byggda.

Ståndskogen å fortifikationsdepartementets område har värderats till 3,858 kronor 5 öre.

Till följd av remiss hava arméförvaltningens fortifikationsdepartement och marinförvaltningen den 28 februari 1920 avgivit gemensamt utlåtande i ärendet. Ämbetsverken meddela därvid, att mot överlämnandet till järnvägsstyrelsen av fortifikationsdepartementets del möter numera från lantförsvarets sida ej hinder. Marinförvaltningen kan däremot icke tillstyrka, att ägofiguren nr 1 i sin helhet avhändes förvaltningen, men är villig att mot vederbörlig ersättning till järnvägsstyrelsen avträda mark intill 90 meter från gränslinjen till statens järnvägars förut förvärvade område. Järnvägsstyrelsen har, enligt vad ämbetsverken upplysa, under hand meddelat, att styrelsen tillsvidare kan åtnöjas med att från ägofiguren nr 1 erhålla allenast det av marinförvaltningen medgivna området, vars gräns å kartan uppdragits streckad och vilket, enligt i järnvägsstyrelsen verkställd uträkning, innehåller 2,180 kvadratmeter.

*Armé- och
marinför-
valtningen.*

I fråga om ersättningen för omförmälda områden anföra ämbetsverken, att då järnvägsstyrelsen år 1909 från fortifikationsdepartementet erhöll mark vid Notviken, beständes ej någon ersättning för själva marken, som lämnades utan vederlag. Men under senare tid har den grundsats vunnit tillämpning, att ett affärsdrivande verk skall för mark, som från annat statens verk erhålles, utgiva ersättning. Så har, erinra ämbetsverken, för att anföra ett par exempel, skett vid överlämnandet av mark från Järvafältet till järnvägsstyrelsen och vid överlåtelse till riksbanken och generalpoststyrelsen av en del utav tyghustomten i Kristianstad. Fortifikationsdepartementet och marinförvaltningen finna det självfallet, att lant- och sjöförvarstitlarna icke skola utan vederlag överlåta mark och sålunda belastas med utgifter för järnvägsstyrelsens affärsrörelse.

Vid det förhållande, att den nu ifrågavarande marken utgöres av tomtmark och såsom sådan värderats, anse sig dock ämbetsverken ej böra fordra särskild gottgörelse för där växande skog.

De ersättningsbelopp, som må komma att av järnvägsstyrelsen erläggas, böra enligt ämbetsverkens mening för fortifikationsdepartementets områden få ingå till lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt för marinförvaltningens del tillföras fonden »hyror och arrendemedel».

Järnvägsstyrelsens förevarande förslag föranleder från min sida ingen annan erinran, än att den ifrågasatta markupplåtelsen synes, såvitt angår ägofiguren nr 1, i enlighet med de militära myndigheternas hemställan, böra för närvarande begränsas till den del av nämnda ägofigur, som ligger inom ett avstånd av 90 meter väster om gränsen för det nuvarande verkstadsområdet, vilken del järnvägsstyrelsen ock förklarar tillräcklig för att tillgodose statens järnvägars närmaste behov av mark. I enlighet med de under senare år tillämpade principer synes ersättning för de avträdda områdena böra tillerkännas de militära myndigheterna, och det därvid föreslagna beloppet, 25 öre för kvadratmeter, torde icke giva anledning till erinran. Beträffande användningen av influtna ersättningssummor läser i enlighet med vad vederbörande hemställt få anses lämpligt, att desamma, i fråga om fortifikationsdepartementet tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt, såvitt angår marinförvaltningen, tillföras fonden »hyror och arrendemedel». Ersättningsbeloppen torde böra bestridas av de medel, som av riksdagen beviljats för inköp av mark, som erfordras för utvidgning av vissa järnvägsstationer m. m.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till järnvägsstyrelsen må för utvidgning av statens järnvägars reparationsverkstad vid Notviken överlåtas dels från arméförvaltningens fortifikationsdepartement de områden om tillhoppa 18,0280 hektar, som å en av tjänstförrättande lantmätaren vid statens järnvägar Sv. E. Lindner år 1918 upprättad karta betecknats med ägofigurerna nr 2 och 3, mot ett vederlag av 45,070 kronor, som må tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål, dels ock från marinförvaltningen den del av den å samma karta med nr 1 betecknade ägofiguren, som i väster begränsas av en å kartan angiven streckad linje och innehåller 2,180 kvadratmeter, mot en ersättning av 545 kronor, att tillföras fonden »hyror och arrendemedel».

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Corin.
